

REVISTA GIMNAZIAL GEOGRAFIE

NR.1/2023

LITERA

LICITAȚIA DE
MANUALE ȘCOLARE
ME 2023

PSIHOLOG DR.
SANDRA O'CONNOR:
STRESUL
EXAMENELOR,
ADOLESCENTUL ȘI
PĂRINTELE

CURSURI DIGITALE
ONLINE GRATUITE
PENTRU PROFESORI
www.cursuridigitale.ro

02

- LICITAȚIA DE MANUALE ȘCOLARE ORGANIZATĂ DE MINISTERUL EDUCAȚIEI ÎN 2023

03

- ETAPELE DE ALEGERE A MANUALELOR
- DE CE SĂ ALEGEȚI MANUALELE LITERA APROBATE DE MINISTERUL EDUCAȚIEI ÎN 2023?

04

- MANUALUL DE GEOGRAFIE CLASA A VI-A APROBAT DE MINISTERUL EDUCAȚIEI ÎN 2023

05

- APRECIERILE REFERENȚILOR ȘTIINȚIFICI

06-08

- STRUCTURA MANUALULUI

09

- INSTRUCȚIUNI DE UTILIZARE A MANUALULUI DIGITAL LITERA

10

- 10 MOTIVE PENTRU CARE SĂ ALEGEȚI MANUALUL DE GEOGRAFIE DE LA EDITURA LITERA

11

- DESPRE **LITERA EDUCAȚIONAL**
- CURSURI ONLINE GRATUITE PENTRU PROFESORI **WWW.CURSURIDIGITALE.RO**

12-14

- PSIHOLOG DR. SANDRA O'CONNOR: *STRESUL EXAMENELOR, ADOLESCENTUL ȘI PĂRINTELE*

15

- CITEȘTE.RO - BIBLIOTECA TA ONLINE

LICITAȚIA DE MANUALE ȘCOLARE ORGANIZATĂ DE MINISTERUL EDUCAȚIEI ÎN 2023

La începutul acestui an, Ministerul Educației a demarat procedura de licitație a manualelor pentru clasa a VI-a, în urma încetării acordurilor-cadru pentru cele existente. Obiectivul principal al acestei licitații a fost achiziția de manuale școlare, care să reușească să ofere sistemului de învățământ preuniversitar materiale corespunzătoare din punctul de vedere al conținutului științific și adaptate nivelului de vârstă al elevilor. Ca și la licitația anterioară de manuale școlare, organizată de Ministerul Educației, Editura Litera este editura cu cele mai multe manuale declarate câștigătoare în urma evaluării.

- Limba și literatura română
- Matematică
- Biologie
- Istorie
- Geografie
- Informatică și TIC
- Fizică
- Educație tehnologică și aplicații practice
- Educație socială
- Consiliere și dezvoltare personală
- Religie – cultul ortodox

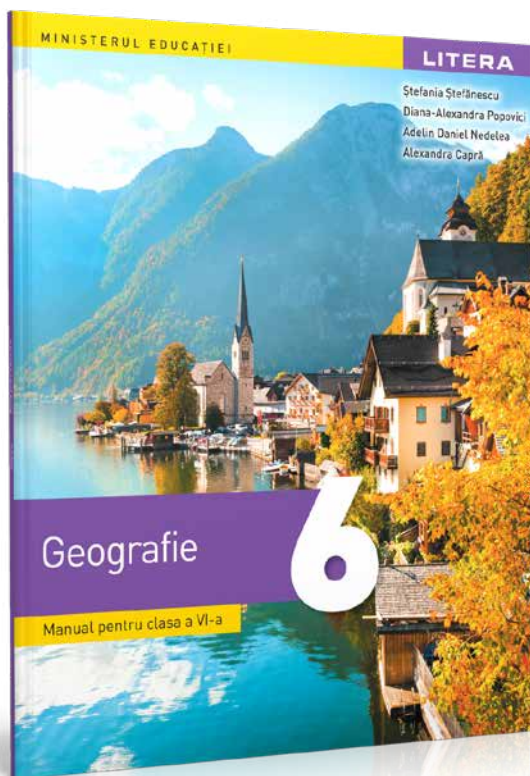
Pentru orice informații suplimentare, ne puteți contacta telefonic sau prin Whatsapp la numărul de telefon: 0746290648. Pentru o comunicare cât mai ușoară, salvați numărul în agenda telefonului.

NOILE MANUALE APROBATE DE MINISTERUL EDUCAȚIEI ÎN URMA LICITAȚIEI 2023 SE POT OBȚINE GRATUIT, PENTRU FIECARE ELEV, DOAR ÎN BAZA ALEGERILOR FĂCUTE DE CĂTRE CADRELE DIDACTICE. IATĂ PAȘII PE CARE TREBUIE SĂ ÎI URMAȚI ÎN ALEGEREA ACESTORA:

- 1 Accesați site-ul **www.manuale.edu.ro** și selectați clasa și disciplina care vă interesează.
- 2 Consultați oferta de manuale existentă pentru respectiva disciplină. Răsfoiți integral manualele propuse, deschideți aplicațiile multimedia interactive de învățare apăsând pe iconițele indicate.
- 3 Alegeți manualul potrivit stilului dumneavoastră de predare și grupului de elevi pe care îl coordonați.
- 4 În ședința catedrei/ariei curriculare anunțați alegerea dumneavoastră, pentru consemnarea acesteia în procesul-verbal.
- 5 Procesul-verbal este avizat de către director și se înregistrează la secretariatul unității de învățământ în care s-a desfășurat procesul de selecție a manualelor școlare.
- 6 Persoana delegată de școală înregistrează comenzile și le trimite către responsabilul cu manualele școlare de la nivelul ISJ/ISMB.
- 7 Manualele comandate ajung în școală și vor fi distribuite fiecărui elev, pentru ca dumneavoastră să puteți folosi în fiecare oră atât suportul tipărit, cât și varianta digitală a manualului.

DE CE SĂ ALEGEȚI MANUALELE LITERA APROBATE DE MINISTERUL EDUCAȚIEI ÎN 2023?

- ✓ Manualele Litera aprobate de Ministerul Educației în 2023 sunt elaborate de autori de prestigiu, profesori cu experiență la catedră, condiție care asigură o calitate metodică și pedagogică deosebită.
- ✓ Manualele Litera au fost declarate câștigătoare pe baza punctajelor obținute la evaluarea calității științifice și constituie o resursă utilă în formarea competențelor prevăzute în programă.
- ✓ Cuprind sarcini de lucru corelate cu experiențele personale ale copiilor și asigură ancorarea în realitate a cunoștințelor și abilităților dobândite.
- ✓ Editura Litera este partenerul de nădejde al profesorilor, oferind continuitate în pregătire prin editarea de manuale și materiale didactice pe parcursul tuturor anilor de școală.
- ✓ Autorii manualelor pun la dispoziția profesorilor planificările calendaristice și ghiduri cu informații suplimentare, fișe de lucru, evaluări suplimentare.
- ✓ Editura Litera, prin parteneriatele pe care le are cu instituții care furnizează programe de formare, oferă cadrelor didactice oportunitatea de formare profesională, prin cursuri online realizate pe platforma **www.cursuridigitale.ro**. La absolvirea cursurilor, cadrele didactice primesc adeverințe care vor servi la completarea dosarului de formare profesională.
- ✓ Editura Litera organizează Conferințe naționale periodice dedicate profesorilor.
- ✓ Editura Litera oferă informații la zi, suport și consiliere tuturor dascălilor prin intermediul Clubului Profesorilor din România ([f](#)/Clubul Profesorilor din Romania cu peste 20 000 de membri) și Litera Educațional ([f](#)/Litera Educational).

GEOGRAFIE

Ștefania Ștefănescu, Diana-Alexandra Popovici, Adelin Daniel Nedelea, Alexandra Capră

- copertă broșată
- 96 de pagini
- 205 × 260 mm
- interior color

Manualul cuprinde un curriculum axat pe o tematică care interesează elevii de 12–13 ani, în mod deosebit, pentru că, particularitățile lor de vârstă au nevoie de cunoașterea exterioară, globală, dar în același timp de cunoașterea spațiului în care trăiesc, respectiv a continentului european. Astfel, acesta aduce în viața elevilor informații actuale, le stârnește curiozitatea și o satisface, în același timp, lăsând loc de interpretări personale și ridicând probleme cu care se confruntă planeta și continentul nostru. De asemenea, apelează la soluții pe care să le propună elevii, făcându-i parte la luarea unor decizii majore pentru viitor.

Structura manualului respectă Programa pentru disciplina *Geografie*, clasele V–VIII, conținând patru unități. *Unitatea I, Cunoașterea lumii în care trăim*, debutează cu o scurtă călătorie de cunoaștere a lumii

în care trăim, de la apariția omului pe planeta Pământ, continuând cu perioada marilor descoperiri geografice până la explorarea modernă din timpurile noastre. *Unitatea II, Antroposfera – omul și activitățile umane*, prezintă noțiuni interesante privind populația Terrei, așezările omenești, precum și activitățile umane, inclusiv efectele pe care le au acestea asupra mediului și calitatea vieții. *Unitatea III, Europa – identitate geografică*, este dedicată continentului Europa, în care elevii vor învăța despre poziția geografică și țărmurile continentului, despre relieful major, despre apele, clima și biogeografia Europei.

De asemenea, elevii vor descoperi țările și capitalele europene, precum și diversitatea umană sub toate aspectele ei – etnică, lingvistică, profesională și culturală. Vor călători apoi prin marile orașe și vor înțelege modul de valorificare a resurselor pe care le deține continentul european. La finalul unității, elevii vor afla elemente geografice reprezentative despre diverse state europene, pornind de la cadrul natural până la populație, așezări umane și economie.

Unitatea IV, Europa în lumea contemporană, este centrată pe cunoașterea valorilor culturale și umane europene, aducând în prim-plan și un concept amplu – calitatea vieții. Manualul este construit pe nivelul de dezvoltare psihologică a copilului și pe nevoile sale de cunoaștere.

Activitățile propuse elevilor sunt de ordin academic (înșușire de noțiuni științifice, asocieri de elemente geografice, itemi de completare și de alegere, calcule matematice), dar și activități de investigare, măsurători, experimente, aplicații practice, propuneri de inițiative personale sau de grup, creare de postere, eseuri cu termeni dați sau cu idei personale susținute de fiecare elev sau de grup. Se propun activități de lucru în perechi, în grupe sau în colectiv, cu sarcini precise.

AUTORII MANUALULUI

Ștefania Ștefănescu

- Profesor în învățământul preuniversitar (clasele V–XII) cu o vechime de 14 ani la catedră.
- În anul 2009 a absolvit cursurile Facultății de Geografie din cadrul Universității din București ca șefă de promoție.

A continuat studiile în cadrul aceleiași facultății, iar din iulie 2015 este doctor în Geografie Fizică. De-a lungul carierei didactice, a avut numeroase rezultate cu elevii la Olimpiada de geografie și la Concursul Național Terra – Mica olimpiadă de geografie pentru clasele V–VII, atât la etapa județeană, cât și la etapa națională. Este autor de manuale și auxiliare școlare, precum și coautor în diverse publicații din țară și din străinătate (articole științifice, lecturi geografice, cursuri universitare).

Diana-Alexandra Popovici

- Asistent universitar doctor la Facultatea de Geografie a Universității din București.
- Profesor în învățământul preuniversitar la clasele V–VIII, în perioada 2009–2012, obținând Definitivatul în anul 2012.
- Din anul 2015 este titular al Facultății de Geografie, susținând numeroase lucrări practice la programele de licență, precum și două cursuri la programul de master Managementul Dezastrelor.
- Este autor de manuale și auxiliare școlare.

În domeniul cercetării, a fost implicată în 3 proiecte naționale de cercetare, a scris peste 10 articole științifice în reviste din țară și din străinătate și a participat la peste 20 de conferințe naționale și internaționale.

Adelin Daniel Nedelea

- Profesor în învățământul preuniversitar din anul 2007, obține Definitivatul în anul 2009.
- Absolvent al Facultății de Geografie din cadrul Universității din București, obține titlul de doctor în geografie în anul 2011, în cadrul aceleiași instituții.
- A obținut numeroase diplome și certificate în urma absolvirii diferitelor programe de formare continuă.
- A participat la numeroase conferințe naționale și internaționale, a publicat peste 10 articole științifice în reviste din țară și din străinătate și este autor de manuale și auxiliare școlare.
- Este coordonator de programe educative.

Alexandra Capră

- Profesor în învățământul preuniversitar (clasele V-XII), obține Definitivatul în anul 2013.
- Absolventă a Facultății de Geografie din cadrul Universității din București din anul 2009.
Urmează cursurile masterului „Studii avansate în geografie”, apoi cursurile Școlii Doctorale „Simion Mehedinți” din cadrul aceleiași instituții, iar din anul 2015 este doctor în Geografie Umană.
- Este autor și coautor de articole științifice pentru publicații naționale și internaționale, autor de manuale și auxiliare școlare și participă la numeroase conferințe naționale și internaționale.

CE SPUN REFERENȚII ȘTIINȚIFICI DESPRE MANUALUL DE GEOGRAFIE DE LA EDITURA LITERA?

„Manualul atinge dezvoltarea competențelor generale, prezentând sugestiv realitatea geografică, pe care o raportează la reprezentările cartografice, realizează conexiuni cu alte discipline școlare, elaborând un demers investigativ prin numeroasele aplicații înglobate pe parcursul capitolelor și apelând continuu la observație și comparație.

Noutatea manualului constă în multitudinea de observații directe și indirecte, precum și discuțiile propuse elevilor, care au ca scop o mai bună înțelegere a proceselor și fenomenelor geografice de către aceștia, precum și dezvoltarea gândirii critice. În cuprinsul manualului, există o diversitate de exerciții propuse. Partea teoretică este conectată la realitatea cotidiană prin propunerea unor aplicații practice, prin încurajarea documentării individuale și a discuțiilor între elevi, în dorința de a genera adevărate dezbateri și a propune teme de gândire. Tot pentru conectarea cunoștințelor teoretice cu realitatea cotidiană, elevii sunt stimulați să găsească și să propună soluții cu privire la probleme actuale complexe.”

prof. univ. dr. Iuliana Armaș,
Facultatea de Geografie, Universitatea din București

„Conținutul manualului este bine organizat, conform programei, structurat pe patru unități de învățare împărțite pe mai multe teme, într-o abordare centrată pe nevoile elevului.

Metodele de lucru folosite permit elevilor achiziționarea unui bagaj de cunoștințe științifice care conduc la dezvoltarea armonioasă a personalității lor, înțelegând astfel lumea în care trăiesc. Situațiile de învățare propuse îi determină pe elevi să participe activ în procesul didactic, să realizeze experimente, să aplice cunoștințele și abilitățile dobândite în contexte/situații reale de viață, să înțeleagă textele cu conținut științific. Sunt valorizate experiențele de interacțiune, care pun bazele comunicării eficiente și ale socializării prin activități de tip „discută”. Ținând cont că Geografia este o disciplină care are legături multiple cu viața reală, autorii au inclus la fiecare temă o rubrică cu informații de tipul „Știați că...?” sau „Vreau să știu mai mult”, astfel elevii își dezvoltă curiozitatea și își îmbogățesc cultura generală. La fiecare unitate de învățare se urmărește formarea competențelor specifice care fac referire la însușirea și aplicarea corectă a termenilor geografici, precum și utilizarea lor în contexte variate, astfel pentru facilitarea înțelegerii textului există un mic dicționar „GEODEX”.

Metodele tradiționale propuse de autori (descrierea, explicația, observația, descoperirea, comparația, lucrul cu harta, analiza) sunt îmbinate armonios cu metodele moderne și interactive (problematizarea, utilizarea instrumentelor TIC în prelucrarea datelor, metoda grafică și cartografică). ”

prof. gr. didactic I Mariana Dinu,
Școala Gimnazială „Petre Ghelmez”, București

Manualul cuprinde:

- 4 unități de învățare
- 15 aplicații practice
- 5 teste de evaluare
- fișa de observare a comportamentului
- 17 idei de proiecte și portofoliu
- 40 activități multimedia de învățare de tip static
- 25 activități multimedia de învățare de tip video
- 10 activități multimedia de învățare de tip interactiv

Pagină de CUPRINS

CUPRINS	
• Structura manualului	4
• Cuvânt-înainte	6
• Fișa de observare a comportamentului	6
• Competențe generale și specifice	6
UNITATEA I	
 CUNOAȘTEREA LUMII ÎN CARE TRĂIM	7
<i>Competențe specifice: 1.1; 2.1; 2.2; 2.3; 3.1.</i>	
1. Repere ale cunoașterii Terrei – de la marile descoperiri geografice la explorarea modernă	8
2. Continente și țări – reprezentări cartografice. Harta politică a lumii	10
• <i>Aplicații practice</i>	14
• <i>Recapitulare și autoevaluare</i>	16
UNITATEA II	
 ANTROPOSFERA – OMUL ȘI ACTIVITĂȚILE UMANE	17
<i>Competențe specifice: 1.1; 1.2; 2.1; 2.2; 2.3; 3.1; 3.2; 3.3; 3.4; 4.1; 4.2; 4.3.</i>	
1. Populația Terrei: evoluția numerică, răspândirea geografică, diversitatea umană, mobilitatea teritorială	18
2. Așezările omenești – forme de locuire și diferențieri teritoriale	24
3. Resursele naturale și valorificarea acestora	27
4. Domeniile activităților economice pe Terra: agricultura, industria, serviciile (caracteristici generale)	30
5. Efectele activităților umane asupra mediului și calitatea vieții	34
• <i>Aplicații practice</i>	36
• <i>Recapitulare și autoevaluare</i>	38
UNITATEA III	
 EUROPA – IDENTITATE GEOGRAFICĂ	39
<i>Competențe specifice: 1.1; 1.2; 2.1; 2.2; 2.3; 3.1; 3.2; 3.3; 3.4; 4.2; 4.3.</i>	
1. Europa – Poziția geografică. Țărmurile: golfuri, insule, peninsule și strămtori	40
2. Caracteristici generale ale reliefului. Unități majore	42
3. Hidrografia Europei	44
4. Diferențieri climatice și biogeografice	47
5. Harta politică – state și regiuni	51
6. Răspândirea geografică a populației. Elemente de diversitate umană (diversitate etnică, lingvistică, confesională și culturală)	54
7. Marile orașe europene	58
8. Resursele naturale și valorificarea lor	62
9. Activitățile economice: agricultura, industria, serviciile	65
10. Uniunea Europeană	70
11. Caracterizarea geografică a unor state	73
• <i>Recapitulare și autoevaluare</i>	87
UNITATEA IV	
 EUROPA ÎN LUMEA CONTEMPORANĂ	89
<i>Competențe specifice: 1.1; 1.2; 2.1; 2.3; 3.4.</i>	
1. Valori culturale și umane europene	90
2. Calitatea vieții în Europa	92
• <i>Evaluare</i>	94
• <i>Evaluare finală</i>	95

Pagină de PREZENTARE a unității de învățare

Titlul unității de învățare

UNITATEA I CUNOAȘTEREA LUMII ÎN CARE TRĂIM

1. Repere ale cunoașterii Terrei – de la marile descoperiri geografice la explorarea modernă
2. Continente și țări – reprezentări cartografice. Harta politică a lumii

▶ APLICAȚII PRACTICE:
Exerciții de apreciere a distanțelor și a suprafețelor pe suporturi cartografice clasice și/sau digitale

▶ RECAPITULARE ȘI AUTOEVALUARE

Conținuturi

Competențe specifice

Competențe specifice: 1.1; 2.1; 2.2; 2.3; 3.1.

Numărul unității

Pagini de LECȚIE

Imagine relevantă

Conținut științific

1. REPERE ALE CUNOAȘTERII TERREI – DE LA MARILE DESCOPERIRI GEOGRAFICE LA EXPLORAREA MODERNĂ

Fig. 1 Astrolab

Încă de la apariția sa pe planeta Pământ, omul a fost curios să descopere alte locuri. De cele mai multe ori, această curiozitate era dublată de anumite necesități, cum ar fi: nevoia de adăpost, nevoia de hrană, nevoia de a fi în siguranță față de prădători etc.

Mai târziu, oamenii au început să facă schimburi comerciale și să se deplaseze tot mai mult, pe uscat, dar și pe apă. În Antichitate, cele mai cunoscute teritorii de către europeni erau Orientul Apropiat și nordul Africii. În secolul al XI-lea, odată cu organizarea cruciadelor, precum și din dorința tot mai mare a europenilor de a aduce diferite produse și resurse din alte teritorii, au început să fie organizate tot mai multe călătorii către Asia și Africa. În urma relațiilor celor care au ajuns în aceste ținuturi îndepărtate, despre bogățiile (în special aur) și condimentele care se găsesc acolo, marile state europene au început să finanțeze expediții către noi teritorii. Concomitent, s-a dezvoltat mult și navigația, făcându-se trecerea de la corăbiile grele, umplute de vâsle, la cele ușoare, cu pânzo, care foloseau forța vântului pentru a se deplasa, dar se dezvoltă și instrumentele de navigație (busola și astrolabul – Fig. 1). Cele mai cunoscute călătorii din Evul Mediu sunt notate în tabelul următor.

Călătorul	Naționalitatea	Perioada călătoriei	Unde a călătorit/ce a descoperit
Marco Polo	Italian (venețian)	1271-1295	Asia (Rusia, China) – a călătorit 24 000 km.
Cristofor Columb	Italiano-spaniol	3 august 1492 – 15 martie 1493 și încă trei călătorii (până în 1504)	Dorind să meargă spre India, prin vest (nu se cunoștea existența unui alt continent la vest de Europa), a descoperit America.
Vasco da Gama	Portughez	1497-1499	Descoperă calea maritimă spre India, făcând înconjurul Africii.
Fernando Magellan	Portughez (a navigat în serviciul Spaniei)	1519-1522	Prima călătorie în jurul lumii (prin sudul Americii de Sud).

Aplică!

Analizează imaginea alăturată și descrie călătoriile lui Cristofor Columb, menționând punctul de plecare, traseul urmat și punctul de sosire. Utilizează și un atlas geografic școlar. Explică de ce a atribuit denumirea de „indieni” populației pe care a întâlnit-o la finalul călătoriei sale?

Fig. 2 Călătoriile lui Cristofor Columb

Activități multimedia de învățare

Aplică! – exerciții pentru dobândirea anumitor competențe, conform Programei.

CUNOAȘTEREA LUMII ÎN CARE TRĂIM

În prezent, cunoașterea Terrei se face din spațiu (cu ajutorul sateliților și a misiunilor spațiale), dar și din adâncurile sale (prin sondarea fundului oceanic, prin monitorizarea plăcilor tectonice, prin diferite cercetări geologice). Primul satelit lansat pe orbita Terrei, în 1957, a fost Sputnik-1, un satelit rusesc. Acest prim pas în cucerirea spațiului a dus la apariția așa-numitei „cure a spațiului” între Uniunea Sovietică și Statele Unite ale Americii. Lansarea primului satelit pe orbita Pământului a fost urmată de trimiterea primului om în spațiu (Yuri Gagarin, 1961), tot de către sovietici. A urmat prima aselenizare a omului (20.07.1969), realizată de către NASA, în cadrul misiunii Apollo 11.

În prezent, Pământul este monitorizat de diferiți sateliți (Fig. 3), fiecare având la bord o serie întreagă de instrumente pentru preluarea imaginilor, pentru studiarea climei, a vegetației, a solului, a oceanelor etc.

În ultimii ani, pentru studiarea și observarea Terrei se mai utilizează și drone, care permit preluarea unor imagini de înaltă calitate, de la distanță. Sunt utilizate mai ales pentru studiarea dezastrurilor naturale (de exemplu, alunecări de teren, erupții vulcanice, inundații, incendii – Fig. 4), pentru preluarea de imagini în siguranță și analiza lor ulterioară.

Fig. 3 Satelit orbitând Terra

Fig. 4 Imagine preluată cu drona de la un incendiu natural

Aplică!

Ordonează imaginile de mai jos, de la cel mai vechi instrument de explorare a Terrei la cel mai nou. Notează pe caiet litera de pe figură, numește instrumentul și perioada în care a apărut.

Vreau să știu mai mult

În anul 2021, existau 1832 de sateliți pentru comunicație, 906 pentru observarea Terrei, 350 de sateliți tehnologici, 150 de sateliți de navigație și poziționare globală, 104 sateliți pentru observarea spațiului, 20 de sateliți pentru studiarea Terrei și 10 sateliți pentru alte utilizări.

Țările cu cele mai multe misiuni satelitare sunt: SUA, China, Rusia, Marea Britanie, Japonia, India, Agenția Spațială Europeană, Canada, Germania și Luxemburg.

GEODEX

crucioasă – expediție militară întreprinsă la îndemnul Bisericii catolice împotriva unor eretici sau a adepților altor religii; a aseleniza – a lua contact cu suprafața Lumii, a se așeza pe Lună; a drona – aparat de zbor care nu are pilot uman la bord, fiind ghidat de către un pilot automat digital aflat la bordul său sau prin telecomandă, de la un centru de control de la sol.

Vreau să știu mai mult! – conținut suplimentar destinat celor care doresc să cunoască mai multe despre anumite elemente și fenomene geografice.

GEODEX – dicționar de termeni noi.

Numărul și titlul lecției

Hartă

Pagină de APLICAȚIE PRACTICĂ

UNITATEA I CUNOAȘTEREA LUMII ÎN CARE TRĂIM

APLICAȚII PRACTICE

Exerciții de apreciere a distanțelor și a suprafețelor pe suporturi cartografice clasice și/sau digitale

Amintește-ți!

- ▶ Ce este scara hărții? Pentru ce este utilă? Câte tipuri de scări există?
- ▶ Cum se poate calcula distanța dintre două puncte, folosind scara hărții?

GEODEX
curbimetru – instrument cartografic utilizat pentru măsurarea lungimilor în linie curbă.

Aplică!

- ▶ Pe baza hărții alăturate, calculează distanța, în linie dreaptă, între orașele următoare, știind că scara hărții este 1 : 500 000.
 - a. București – Tulcea;
 - b. Arad – Craiova;
 - c. Timișoara – Bărlad;
 - d. Piatra Neamț – Constanța;
 - e. Sibiu – Baia Mare.
 Dar dacă scara hărții ar fi 1 : 1 000 000 sau 1 : 200 000?

14

Aplicații practice – exerciții propuse pentru dobândirea competențelor specifice capitolului, dar și pentru cunoașterea orizontului local.

GEODEX

Itemi

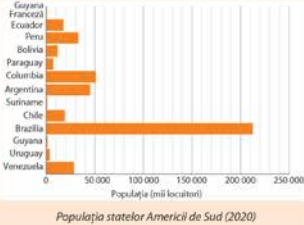
Conținut științific

Hartă

Pagini de RECAPITULARE ȘI EVALUARE

UNITATEA I CUNOAȘTEREA LUMII ÎN CARE TRĂIM

RECAPITULARE ȘI AUTOEVALUARE

- ▶ Notează pe caiet varianta corectă de răspuns, după modelul: 1–c.
 - ▶ Navigatorul care a călătorit în Asia și a descris locurile prin care a trecut în jurnalele sale de călătorie a fost:
 - a. Cristofor Columb;
 - b. Fernando Magellan;
 - c. Marco Polo;
 - d. Vasco da Gama.
 - ▶ Primele instrumente de navigație au fost:
 - a. astrolabul și drona;
 - b. busola și astrolabul;
 - c. drona și satelitul;
 - d. sistemul GPS și busola.
 - ▶ Hărțile pe care sunt reprezentate elemente ale cadrului natural, precum relieful și hidrografia, fac parte din categoria hărților:
 - a. fizice;
 - b. generale;
 - c. politice;
 - d. tematice.
- ▶ Analizează graficul alăturat și răspunde cerințelor următoare.
 - ▶ Numește cele mai populate trei state ale Americii de Sud.
 - ▶ Numește cinci state cu o populație mai mare de 20 000 de locuitori.
 - ▶ Numește cinci state cu o populație mai mică de 10 000 de locuitori.
 - ▶ Numește cele două state cu cei mai puțini locuitori din America de Sud.

Populația statelor Americii de Sud (2020)
- ▶ Dacă între punctele A și B sunt 5 cm pe hartă, iar în realitate distanța dintre ele este de 100 km, care este scara hărții?
- ▶ Notează în caiet litera corespunzătoare imaginii care aparține următoarelor categorii de hărți: hartă fizică, hartă politică, hartă tematică.

BAREM DE NOTARE

Exercițiul I	Exercițiul II	Exercițiul III	Exercițiul IV
3 × 10 p = 30 p	15 state × 2 p = 30 p	15 p	3 × 5 p = 15 p

Din oficiu: 10 puncte
Punctaj maxim: 100 de puncte

16

EVALUARE FINALĂ

EVALUARE FINALĂ

- ▶ Analizează harta de mai jos și precizează:

 - a. numele insulelor marcate, pe hartă, cu litere de la A la D;
 - b. numele peninsulelor marcate, pe hartă, cu litere de la E la G;
 - c. numele mărilor marcate, pe hartă, cu litere de la H la J;
 - d. denumirea unităților de relief marcate, pe hartă, cu litere de la a la e;
 - e. denumirea fluviilor marcate, pe hartă, cu cifre de la 1 la 5;
 - f. denumirea lacurilor marcate, pe hartă, cu cifre de la 6 la 10;
 - g. tipul de climă din regiunile marcate cu I și II;
 - h. tipul de vegetație din regiunile marcate cu III și IV;
 - i. un tip de sol din regiunea marcată cu V.
- ▶ Incercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect:
 - ▶ Lacul Ohrid este un lac:
 - a. glaciar;
 - b. tectonic;
 - c. de acumulare;
 - d. vulcanic.
 - ▶ Bazinele Kiruna și Gällivare se găsesc în statul:
 - a. Federația Rusă;
 - b. Grecia;
 - c. Germania;
 - d. Suedia.
 - ▶ Cel mai lung fluviu din Europa este:
 - a. Dunărea;
 - b. Volga;
 - c. Rin;
 - d. Tamisa.
 - ▶ Statul cu cea mai numeroasă populație din UE este:
 - a. Italia;
 - b. Federația Rusă;
 - c. Germania;
 - d. Spania.
 - ▶ Cercetarea și IT-ul fac parte din sectorul economic:
 - a. cuaternar;
 - b. primar;
 - c. secundar;
 - d. terțiar.

95

VARIANTA DIGITALĂ

Varianta digitală cuprinde integral conținutul manualului în variantă tipărită, având în plus exerciții interactive, jocuri educaționale, animații, filme și simulări.

Toate acestea au obiectivul de a aduce un plus de valoare cognitivă.

Paginile din manual pot fi vizionate pe desktop, laptop, tabletă, telefon, oferind o experiență excelentă de navigare.

Navigarea în varianta digitală permite parcurgerea manualului și revenirea la activitatea de învățare precedentă.

Butonul AJUTOR

deschide ghidul de utilizare a manualului digital.

Butonul CUPRINS

deschide cuprinsul manualului digital și permite deschiderea de Capitole/Lecții.

Butoanele de navigare

permit parcurgerea manualului și deschiderea unei anumite pagini.

Activități de tip static – deschide activități de tip static, care se derulează cu ajutorul butoanelor de navigare. Cuprinde: desene, fotografii, simboluri, informații suplimentare.

Activități de tip animat – indică elemente care se găsesc în partea de jos a paginii. Cuprinde animații sau filme. Pentru vizionare, se activează butonul *Redă* (▶).

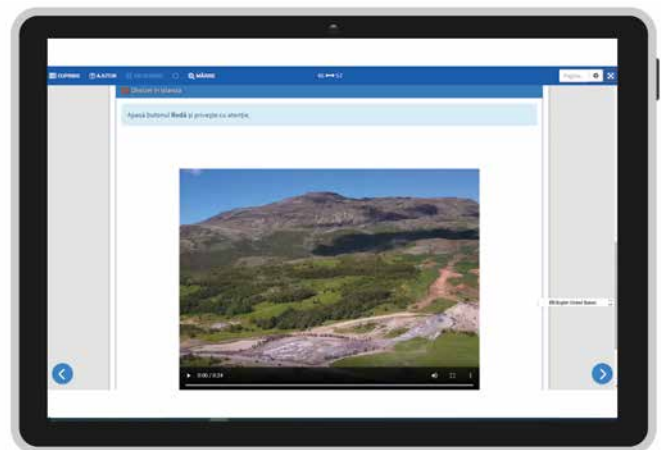

Activități de tip interactiv – indică elemente situate în partea de jos a paginii, de tipul: *Asociază*, *Bifează*, *Scrie de la tastatură*, *Selectează*. Butoanele de validare sunt: *Resetează* (care aduce exercițiul la starea lui inițială) și *Verifică* (prin care se verifică rezolvarea). Utilizatorul are la dispoziție trei încercări de a răspunde corect, după care răspunsul corect este afișat automat. Cuprinde exerciții de alegere duală, de alegere multiplă, de asociere, de completare, de ordonare etc.

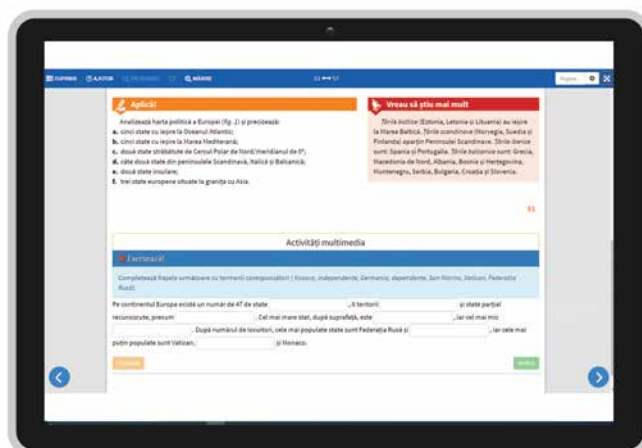
EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI MULTIMEDIA DE ÎNVĂȚARE

Activitate de tip static

Activitate de tip animat

Activitate de tip interactiv

10 MOTIVE PENTRU CARE SĂ ALEGEȚI MANUALUL DE GEOGRAFIE DE LA EDITURA LITERA

1. Manualul este elaborat de un colectiv de autori cu bogată experiență profesională, condiție care asigură o calitate metodică și pedagogică deosebită. Sunt aplicate metode și principii didactice care suscită interesul elevilor, favorizând receptarea corectă a conținutului.
2. Conținutul manualului este orientat către formarea competențelor generale și specifice din cadrul disciplinei. Exemplele de activități de învățare propuse sunt semnificative și țin seama de particularitățile vârstei elevilor.
3. Organizarea conținutului manualului este dinamică și variată, oferind elevilor activități ancorate în realitate, fiind adaptat nevoilor actuale ale elevilor.
4. Cuprinde numeroase exerciții, întrebări și instrumente de evaluare de teoretică, dar și de practică, ancorate în viața cotidiană, care au potențialul de a capta atenția și de a stimula curiozitatea și interesul elevilor.
5. Oferă răspunsuri, exerciții aplicative, exerciții de dezbatere, de gândire critică și activități de implicare în viața comunității sau a familiei.
6. Manualul constituie un ghid care îi informează pe elevi despre persoanele și instituțiile care îi pot ajuta atunci când drepturile lor sau ale altor copii nu sunt respectate.
7. Oferă modele de acțiuni pe care elevii le pot iniția pentru rezolvarea situațiilor în care drepturile le sunt încălcate.
8. Este bogat ilustrat și completat în varianta digitală cu numeroase imagini, exerciții, probleme, situații-problemă, activități, filme care asigură o mai bună înțelegere a conținuturilor și formarea cu ușurință a competențelor corespunzătoare.
9. Paginile de evaluare conțin metode și instrumente complementare de evaluare (proiecte, portofolii, investigații, autoevaluare etc.), cu grad ridicat de relevanță pentru aplicabilitatea în viața de zi cu zi. Itemii de evaluare propuși acoperă întreaga gamă a tipologiei itemilor (obiectivi, semiobiectivi și subiectivi).
10. Manualul are un caracter etic, moral și nediscriminatoriu: respectă principiile care nu fac nicio deosebire de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată.

Fondată în anul 2014, Editura Litera Educațional, parte a Grupului Editorial Litera, publică și difuzează manuale și auxiliare școlare în format tipărit și digital, suport pedagogic și cursuri online pentru profesori, precum și alte materiale de perfecționare pentru elevi.

Editura Litera Educațional a ales o abordare modernă a sistemului educațional. Pasionați de ceea ce fac, profesioniștii care alcătuiesc echipa noastră vizează excelența. În cei 9 ani de existență, au construit relații de parteneriat cu profesorii din România, cărora le-au oferit expertiza și informațiile de care au avut nevoie.

În anul 2023, catalogul Litera Educațional cuprinde peste 370 de titluri:

79 de MANUALE ȘCOLARE câștigătoare ale licitațiilor organizate de Ministerul Educației

300 de AUXILIARE ȘCOLARE avizate de Ministerul Educației

MATERIALE SUPLIMENTARE PENTRU ELEVI - cărți, lecturi școlare, atlase și enciclopedii etc. Litera Educațional aduce creativitate și inovație în educație!

CURSURI ONLINE GRATUITE PENTRU PROFESORI www.cursuridigitale.ro

Editura Litera, prin parteneriatele pe care le are cu instituții care furnizează programe de formare, oferă cadrelor didactice din învățământul preuniversitar oportunitatea de formare profesională prin cursuri online realizate pe platforma www.cursuridigitale.ro.

Înscrierea și participarea la cursuri este gratuită, iar principalul obiectiv al acestora este dezvoltarea competențelor digitale și a viziunii moderne a cadrelor didactice, necesare pentru a face față cu succes provocărilor actuale ale profesiei de dascăl.

Avantajele participării la cursurile online oferite de platforma [cursuridigitale.ro](http://www.cursuridigitale.ro):

✓ Toate cursurile sunt GRATUITE.

✓ Înscrierea este facilă și se realizează prin completarea unui formular on-line disponibil pe www.cursuridigitale.ro

✓ Înveți și lucrezi în ritmul tău. Cursurile au o durată medie de 15 ore și se pot parcurge oricând, oriunde: de acasă, în weekend, în vacanțe, la orice oră.

✓ Informațiile sunt de actualitate și sunt prezentate într-o formă și un limbaj accesibile și familiare cadrelor didactice.

✓ Cursurile se pot citi și parcurge pe orice dispozitiv: calculator, tabletă, telefon, astfel încât realizarea lor devine și mai accesibilă.

✓ Trainerii care dezvoltă cursurile fac parte din mediul academic, sunt profesori cu experiență, psihopedagogi, consilieri școlari, formatori pentru educația adulților, autori de manuale.

✓ Cursurile tratează subiecte de interes pentru profesori: cum să utilizezi manualul digital la clasă, care sunt noile instrumente digitale cu ajutorul cărora se pot realiza la clasă activități extracurriculare, metode și tehnici de formare și dezvoltare armonioasă a personalității elevilor etc.

✓ După parcurgerea cu succes a modulelor, cadrele didactice vor primi adeverințe care vor servi la completarea dosarului de formare profesională.

STRESUL EXAMENELOR, ADOLESCENTUL ȘI PĂRINTELE

Ce se întâmplă cu noi în perioada examenelor și cum putem să navigăm prin această perioadă cât mai eficient și mai echilibrat?

Stresul este un răspuns normal al corpului la situații provocatoare. Când ne aflăm în situații dificile, periculoase sau neașteptate, corpul nostru reacționează în moduri care sunt menite să ne protejeze de rău. În aceste momente sunt eliberați hormoni precum adrenalina, care ne accelerează ritmul cardiac și ritmul respirației, mușchii ni se încordează și avem o concentrare sporită. Când vine vorba de stres legat de studiu și examene, stresul funcțional poate fi benefic. Până la un anumit punct, stresul îți crește productivitatea, te ajută să îți clădești motivația, să îți urmezi și atingi obiectivele și îți oferă suficientă adrenalină și energie pentru a fi productiv și eficient. Stresul în perioada examenelor poate face ca adolescentul tău să simtă anxietate, iar aceasta poate duce stresul funcțional în stres disfuncțional, care îl va paraliza și demotiva.

CÂND ESTE ANXIETATEA UTILĂ?

Anxietatea poate fi utilă în anumite situații: de exemplu, dacă suntem în pericol (ex.: sărim din calea unei mașini), anxietatea ne poate ajuta să ne canalizăm energia pentru a putea evita pericolul. Un nivel echilibrat de anxietate va direcționa reacția noastră față de evenimentul amenințător și va ajuta la îmbunătățirea răspunsului pe care îl avem vizavi de acest eveniment, dar anxietatea nu este prietena noastră atunci când amenințarea cu care ne confruntăm este de natură cognitivă, cum ar fi un examen. Gândurile implicate în anxietatea pe care ne-o determină un examen pot să se reflecte asupra modului în care noi ne proiectăm capacitatea de a performa la acel examen. Anxietatea în fața examenului de multe ori va include gândire negativă și somatizări atunci când ne apropiem de momentul evaluării. „Voi eșua”, „nu mă voi descurca”, „mă doare capul”, „mă doare stomacul”, „nu mă pot concentra”, „nu îmi pot aduce aminte ceea ce am învățat”, acestea sunt doar câteva dintre cuvintele pe care ni le spun adolescenții noștri în perioada examenelor.

CARE ESTE IMPACTUL ANXIETĂȚII ASUPRA PERFORMANȚEI?

Cercetările au arătat că persoanele care se confruntă cu niveluri ridicate de anxietate la examene vor avea performanțe scăzute în situațiile de evaluare. Acești oameni tind să perceapă examenele ca fiind amenințătoare și au răspunsuri emoționale intense, ceea ce le va face dificilă concentrarea asupra sarcinii în cauză. Situațiile de evaluare pot aduce un nivel de anxietate care interferează cu performanța eficientă în sarcinile cognitive și intelectuale, acest aspect având un impact negativ asupra șanselor persoanei de a obține cele mai bune rezultate la examen.

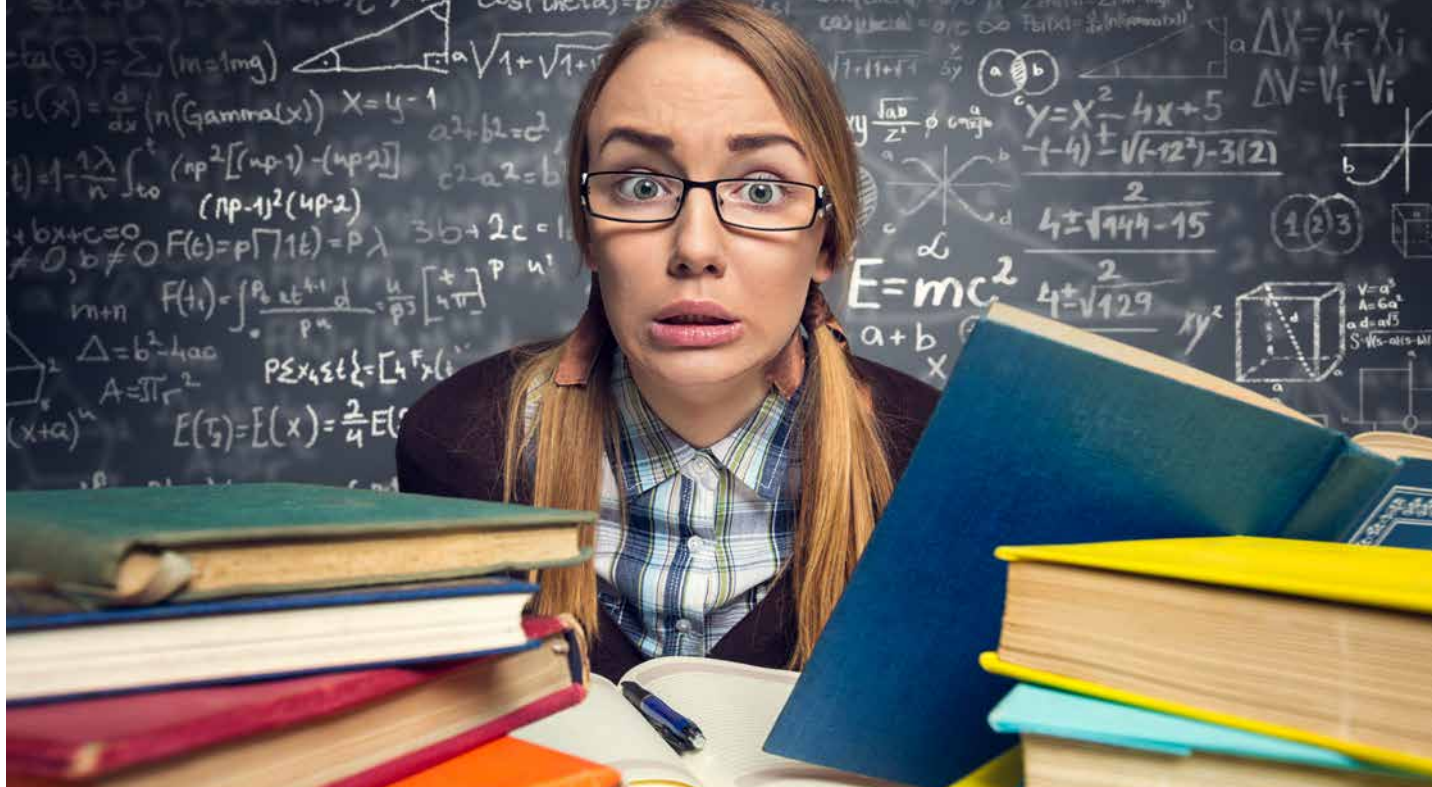
DECI, CUM PUTEM DOMOLI ANXIETATEA ÎN FAȚA EXAMENELOR? CUM ÎI PUTEM SPRIJINI PE ADOLESCENȚII NOȘTRI?

Abilitățile pe care le considerați cele mai utile în gestionarea anxietății vor varia în funcție de factorii declanșatori care pot contribui la nivelul ridicat de anxietate. Dacă adolescenții se confruntă cu niveluri ridicate de anxietate înainte de un examen, ar trebui să se angajeze în strategii de autoîngrijire în acest timp, iar noi suntem cei care îi pot ajuta să o facă.

Unul dintre cei mai importanți piloni de susținere a adolescenților este o comunicare eficientă cu adulții din jur. Părintele este primul compas de echilibru în situații de criză (chiar dacă tendința lor va fi ca în această perioadă să graviteze mai mult înspre anturaj și prieteni). Vorbiți cu adolescentul vostru, asigurați-vă că acesta are încredere să apeleze la voi atunci când întâmpină dificultăți. Discutați împreună cu el despre importanța următoarelor aspecte: pregătire, îngrijire adecvată și relaxare.

Înainte de a vorbi cu adolescentul nostru, este important să ne examinăm așteptările. Stresul se poate amplifica atunci când așteptările noastre, sau ceea ce credem că sunt așteptările altora, nu se potrivesc cu ceea ce suntem capabili sau dispuși să realizăm. Reflectați asupra așteptărilor pe care le aveți față de acest examen și gândiți-vă în ce mod le proiectați asupra adolescentului. Uneori, s-ar putea să descoperiți că sursa stresului adolescenților sunt tocmai așteptările adulților din jur, care nu sunt congruente cu așteptările și proiecțiile proprii. Dacă aveți așteptări foarte mari, iar adolescentul nu crede că le va îndeplini, este foarte important să reflectați la asta. Care este motivul pentru care aveți aceste așteptări? Este important ca, atunci când discutați cu adolescentul, să o porniți în direcția nevoilor și așteptărilor sale, nu ale voastre. Ei vor putea găsi resurse doar într-un proces personal de studiu, de proiecție a așteptărilor, de management al timpului și de evaluare a consecințelor oricărui rezultat, nu au nevoie și de stresul dezamăgirii noastre. La urma urmei este un examen, nu este un punct existențial pivotant al vieții copiilor noștri, iar presiunea pe care o punem uneori ca adulți asupra acestor examene le poate picta o imagine distorsionată a procesului de evaluare.

Cum să discutăm cu adolescentul? Am să vă exemplific.

PREGĂTIRE

Îi vei spune așa:

În primul rând, este important să începi pregătirea pentru examen cât mai devreme posibil. Acest lucru te va ajuta să înveți materialul într-un mod mai eficient și să eviți stresul asociat cu învățarea de ultim moment. Atunci când înveți ar trebui să te concentrezi pe subiectele pe care le consideri cele mai importante și să eviți să pierzi timpul cu subiectele mai puțin importante, acelea le vei putea acumula pe parcursul pregătirii.

Începe pregătirea din timp. Nu lăsa pregătirea pentru ultimul moment, deoarece vei fi presat de timp și vei fi mai stresat. Încearcă să începi pregătirea cu cel puțin o lună înainte de examen. Fii organizat. Creează-ți un program de studiu și respectă-l. Asigură-te că acoperi toate subiectele pe care le vei avea la examen și, când revizuiesti materialele, concentrează-te asupra detaliilor importante. Fii disciplinat. Respectarea programului tău de studiu este esențială pentru a obține rezultate bune la examenele tale. Asigură-te că petreci suficient timp studiind fiecare subiect și nu uita să iei pauze regulate pentru a-ți odihni și relaxa mintea. Exersează testele anterioare sau exerciții similare cu cele pe care le vei avea la examen. Acest lucru te va ajuta să înțelegi mai bine subiectele și să te familiarizezi cu formatul testelor pe care le vei avea la examen.

ÎNGRIJIRE ADECVATĂ

Promovarea unui examen dificil este o sarcină greu de dus la capăt atunci când nevoile de bază, cum ar fi alimentația și somnul, nu sunt îndeplinite. Dacă adolescentul tău neglijează să se îngrijească pentru a se concentra doar pe studiu, este timpul ca tu, ca părinte sau îngrijitor, să intervii. Anii adolescenței sunt o perioadă benefică pentru a-i învăța ocrotirea de sine, o alimentație adecvată, activitatea fizică și somnul suficient, toate vor ajuta în prevenția stresului toxic. Ajutați-i în acest proces, deoarece în perioada examenelor nu e momentul în care să îi învățați să o facă singuri.

Îi vei spune așa:

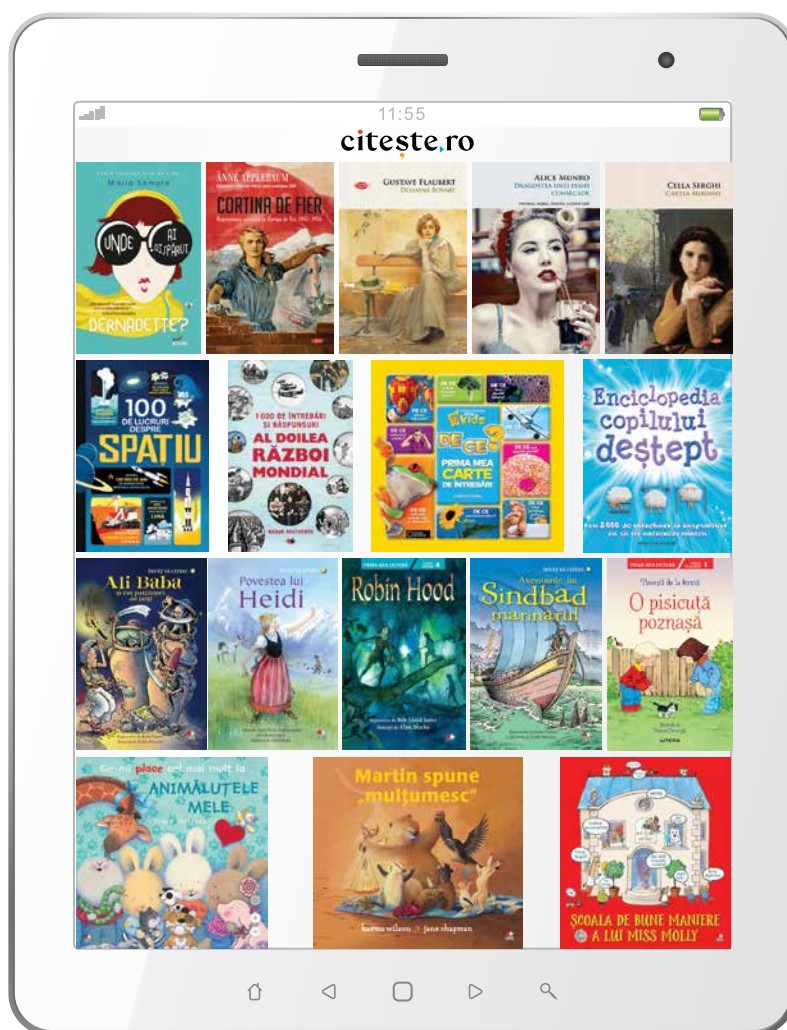
Este important să te odihnești suficient înainte de examen. Somnul este la fel de important pentru învățare, precum este exercițiul pentru a construi rezistența fizică. Un somn adecvat te va ajuta să îți menții concentrarea în timpul examenului și te va ajuta să ai o stare de bine. O alimentație nesănătoasă poate afecta negativ nivelul tău de energie, iar asta la rândul său poate afecta performanța, așa că, având grijă de tine, te asiguri că îți oferi oportunitatea de a funcționa în forma ta maximă. În plus, ar trebui să iei pauze regulate atunci când studiezi pentru un examen. Acest lucru te va ajuta să te relaxezi și să te concentrezi mai bine atunci când revii la studiu. De asemenea, ar trebui să faci exerciții fizice regulate pentru a-ți menține nivelul de energie ridicat și pentru a reduce stresul asociat cu examenele.

citeste.ro

ebookuri • audiobookuri • videobookuri

Destinația ideală pentru toți elevii!

ABONAMENT GRATUIT TOT ANUL 2023
pentru elevii care învață după noile manuale Litera
aprobată MEN în 2023!

- În perioada 1-11 septembrie 2023, școlile care aleg noile manuale Litera vor primi prin email codurile de acces gratuit pe citeste.ro pentru elevi și cadre didactice.
- Cu peste 3 500 de ebookuri, audiobookuri și videobookuri în limbile română și engleză, citeste.ro este destinația ideală pentru orice elev sau profesor care dorește să citească, să-și satisfacă curiozitatea, să se perfecționeze!

Detalii pe [f](https://www.facebook.com/citeste.ro) /citeste.ro

[i](https://www.instagram.com/citestero) /citestero

MANUALE ȘCOLARE APROBATE DE MINISTERUL EDUCAȚIEI 2023

